

Bones pràctiques i tècnica d'extracció d'analítica venosa

FEBRER - 2022

Autor: Dr. José Luis Gómez Urquiza

Data d'elaboració: 31/01/2022

La guia d'extracció d'analítiques venoses elaborada per l'Organització Mundial de la Salut inclou els següents punts clau a tenir en compte com a bones pràctiques: planificar l'extracció, realitzar-la en un lloc apropiat, control de qualitat (identificació del pacient, transport segur de la mostra, sistema per a report d'incidències), existència de material apropiat per a l'extracció i per a la protecció del personal, existència de protocol de profilaxi en cas d'exposició accidental, rebutjar el material contaminat després de la flebotomia, formació adequada del personal, cooperació per part del pacient i qualitat dels laboratoris que processin la mostra.

Respecte a les pràctiques per a la prevenció i el control d'infeccions indiquen no oblidar rentar-se les mans, no usar els mateixos guants ni agulles per a més d'un pacient, no rentar els guants per a reutilitzar-los, no tocar el lloc de punció després de desinfectar-lo, no deixar una agulla sense encaputxar fora del contenidor d'objectes punxants, no enfundar usant totes dues mans, no sobrecarregar o bolcar el contenidor d'objectes punxants, no injectar sang en el tub de laboratori mentre se subjecta amb l'altra mà, fer al més aviat possible la profilaxi de la postexposició al material contaminat en cas d'accident i no més tard de 72 hores.

Els passos per a l'extracció són els següents:

Preparar l'equip (tubs de laboratori, sistema de punció i extracció per buit, guants no estèrils, torniquet, antisèptic de mans, gases impregnades amb alcohol 70 per a desinfecció de la pell, gasa o cotó per a usar-ho després de la punció, etiquetes i formulari de laboratori, contenidor per a objectes punxants) i posar-ho en un lloc segur i fàcil de transportar. Assegurar que els tubs quedin a prop de tu per a l'extracció i no estiguin a l'abast dels pacients.

Identificar i preparar al pacient. Presentar-nos, explicar el procediment i obtenir consentiment verbal, preguntar per problemes previs en l'extracció de sang venosa, preferència de braç per a extracció si existeix bon sistema venós en tots dos braços i posar-ho en posició còmoda (supina si és possible).

Seleccionar el lloc de punció. Inspeccionar el braç (fossa antecubital i avantbraç), localitzar una vena de bona grandària, visible, recta i clara. La més fàcil sol ser la vena mitjana cubital i en la basilíca hi ha més risc de punxar un nervi o artèria. No punxar en la divergència de venes perquè incrementa el risc d'hematoma. En condicions ideals la vena hauria de ser visible sense aplicar el torniquet i aplicar-ho 4 o 5 dits per sobre de la zona de punció.

Realitzar higiene de mans i posar-se guants no estèrils.

Desinfectar el lloc de punció. Usar alcohol 70% durant 30 segons amb moviments circulars concèntrics des de la zona de punció a l'exterior en una àrea de 2 cm o més i deixar assecar 30 segons. No tornar a tocar la zona i en cas de fer-ho, tornar a desinfectar.

Realitzar l'extracció de sang. Fixar la vena sostenint el braç del pacient amb el polze per sota de la zona de punció, dir-li que tanqui el puny, entrar en 30 graus o menys, alliberar el torniquet quan s'ha extret la sang i abans de treure l'agulla de la vena. També en el cas que estigui posat més de dos minuts, cal treure el torniquet. Aplicar pressió en el lloc de punció amb gasa o cotó després de treure l'agulla i dir-li al pacient que la mantingui amb el braç estès i elevat.

Omplir els tubs en l'ordre correcte per a evitar contaminació creuada entre els additius. Atès que els colors poden variar en funció del fabricant i el centre, consultar les recomanacions del laboratori del lloc de treball (de manera general es recomana primer els hemocultius, seguits dels tubs sense additius, el tub de coagulació, tub amb activador de coagulació, tub per a sèrum amb gel separador, tub amb heparina de sodi, tub amb PST i tub amb EDTA. En el cas de no haver usat un sistema d'extracció per buit preparar els tubs per a omplir en una gradeta i anar omplint-los usant només una mà. No treure el tap per no perdre el buit. Moure els tubs amb additius el nombre de vegades requerida pel fabricant de manera suau per a evitar hemòlisis.

Netejar les superfícies contaminades i rebutjar el material punxant contaminat al contenidor d'objectes punxants i rebutjar els altres objectes on estigui establert en funció del risc biològic. Realitzar higiene de mans.

Preparar les mostres per a transport.

BIBLIOGRAFÍA

- World Health Organization Guidelines on drawing blood: best practices in phlebotomy. Geneva: World Health Organization; 2010.

Bones pràctiques i tècnica d'extracció d'analítica venosa

1. Preparar l'equip

Posar-ho en un lloc segur i fàcil de transportar. Assegurar que els tubs quedin a prop de tu per a l'extracció i no estiguin a l'abast dels pacients.

2. Identificar i preparar al pacient

Presentar-nos, explicar el procediment i obtenir consentiment verbal, preguntar per problemes previs en l'extracció de sang venosa, preferència de braç per a extracció si existeix bon sistema venós en tots dos braços i posar-ho en posició còmoda (supina).

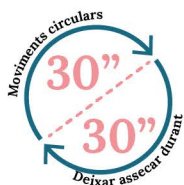
3. Seleccionar el lloc de punció

Inspeccionar el braç (fossa antecubital i avantbraç), localitzar una vena de bona grandària, visible, recta i clara. En condicions ideals la vena hauria de ser visible sense aplicar el torniquet i aplicar-ho 4 o 5 dits per sobre de la zona de punció.

4. Higiene de mans i guants no estèrils

5. Desinfectar el lloc de punció

Usar alcohol 70% durant 30 segons amb moviments circulars concèntrics des de la zona de punció a l'exterior en una àrea de 2 cm o més i deixar assecat 30 segons. No tornar a tocar la zona i en cas de fer-ho, tornar a desinfectar.

6. Realitzar l'extracció de sang

Fixar la vena sostenint el braç del pacient amb el polze per sota de la zona de punció, dir-li que tanqui el puny, entrar en 30 graus o menys, alliberar el torniquet quan s'ha extret la sang i abans de treure l'agulla de la vena. També en el cas que estigui posat més de dos minuts, cal treure el torniquet. Aplicar pressió en el lloc de punció amb gasa o cotó després de treure l'agulla i dir-li al pacient que la mantingui amb el braç estès i elevat.

7. Omplir els tubs en l'ordre correcte

Per a evitar contaminació creuada entre els additius, consultar les recomanacions del laboratori del lloc de treball.

8. Recollida de material

Netejar les superfícies contaminades i rebutjar el material punxant contaminat al contenidor d'objectes punxants i rebutjar els altres objectes on estigui establert en funció del risc biològic. Realitzar higiene de mans.

9. Preparar les mostres per a transport

